

Grundläggande granskning 5/2025

Folkhögskolestyrelsen år 2025

April 2026
Olov Andersson
Revisionskontoret
Diarienummer: REV 10-2025

Innehåll

1. Sammanfattande analys	3
Resultat	3
Styrning och kontroll	3
Våra rekommendationer	3
2. Grundläggande granskning av nämnd	4
Folkhögskolestyrelsens ansvar enligt kommunallagen	4
Fullmäktiges uppdrag till folkhögskolestyrelsen	4
Iakttagelser i 2024 års granskning	4
Folkhögskolestyrelsens yttrande över 2024 års granskning	5
3. Granskningens genomförande	6
Syfte och revisionsfrågor	6
Revisionskriterier	6
Revisionskontorets metoder	6
Rapportens upplägg och innehåll	7
4. Folkhögskolestyrelsens resultat år 2025	7
Ekonomiskt resultat	7
Resultat för verksamhet	7
5. Folkhögskolestyrelsens styrning och uppföljning mot mål och budget	9
Folkhögskolestyrelsens ekonomistyrning	9
Folkhögskolestyrelsens målstyrning	10
Folkhögskolestyrelsens uppföljning av verksamhetsmål	11
6. Folkhögskolestyrelsens styrning och kontroll över sitt ansvarsområde	12
Folkhögskolestyrelsens protokoll och sammanträden	12
Grundläggande styrdokument	13
Folkhögskolestyrelsens arbete med intern kontroll	13
Följsamhet till regler och rutiner	14
7. Uppföljning av rekommendationer år 2024	15
8. Svar på revisionsfrågor	15
Rekommendationer	16

1. Sammanfattande analys

Resultat

Folkhögskolestyrelsen uppfyllde fem av sina delmål och ett delmål var delvis uppfyllt. Styrelsen hade ett överskott på 438 000 kronor. Styrelsen har genomfört riktade uppdrag från fullmäktige. Vi bedömer att styrelsen hade tillräckliga resultat.

Styrning och kontroll

Styrelsen var aktiv i den ekonomiska styrningen och uppföljningen under år 2025 och lämnade uppdrag att ta fram åtgärder för att förbättra ekonomin. Av styrelsens protokoll kan vi se att styrelsen löpande höll sig informerad om styrelsens verksamhet och ekonomi. Positivt var också att styrelsen för år 2025 beslutade om grundläggande styrdokument.

Styrelsens målstyrning och uppföljning kan utvecklas. Vissa av styrelsens mål är mer i form av visioner och strategiska inriktningar än tydliga och mätbara mål som går att följa upp. Ett av målen är inte relevant utifrån fullmäktiges mål. Styrelsen bör i årsrapport kommentera måluppfyllelse för målen så det går att förstå vad styrelsen grundat sina bedömningar på.

Styrelsens arbete med internkontroll kan utvecklas. Det framgick bland annat inte tydligt hur kontrollerna skulle genomföras eller i vilken omfattning. Det fanns även vissa brister i uppföljningen av internkontrollen. En kontroll var inte genomförd enligt plan och beskrivning av hur kontrollerna var genomförda kan utvecklas.

Sammantaget bedömer vi att styrelsen i huvudsak hade en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll även om vissa brister kvarstår inom målstyrningen och internkontrollarbetet.

Våra rekommendationer

Vi rekommenderar styrelsen att arbeta med följande områden:

- Fortsätt att utveckla målstyrningen och måluppföljningen
- Fortsätt att utveckla internkontrollarbetet

Rekommendationerna kommer att följas upp i nästa års granskning.

2. Grundläggande granskning av nämnd

Styrelser och nämnder ansvarar enligt kommunallagen för att verksamheten bedrivs i enlighet med mål, beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheten. Styrelserna och nämnderna ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett tillfredsställande sätt. Revisorerna granskar varje år om styrelserna och nämnderna gjort detta. Revisorerna ska enligt kommunallagen pröva om styrelser och nämnder säkerställt att verksamheten är genomförd på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Revisorerna kontrollerar också om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig. Revisorernas prövning och samlade bedömning av styrelserna och nämndernas ansvarstagande under året redovisas i revisionsberättelsen.

Varje år genomför revisorerna en grundläggande granskning av respektive styrelse och nämnd i Region Västerbotten. Granskningen är grund för revisorernas bedömningar i revisionsberättelsen. Granskningen omfattar granskning av måluppfyllelse och granskning av styrning och kontroll.

Denna grundläggande granskning omfattar folkhögskolestyrelsen år 2025. Granskningen bygger på revisorernas riskanalys av folkhögskolestyrelsen. I revisionsplanen för år 2025 beslutade revisorerna om inriktningen för granskningen.

Folkhögskolestyrelsens ansvar enligt kommunallagen

Enligt kommunallagen ansvarar styrelser och nämnder för att verksamheten bedrivs i enlighet med mål, beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheten. Styrelserna och nämnderna ansvarar också för återrapporteringen till fullmäktige.

Fullmäktiges uppdrag till folkhögskolestyrelsen

Enligt fullmäktiges reglemente har folkhögskolestyrelsen verksamhetsansvaret för Vindelns och Storumans folkhögskolor. Folkhögskolestyrelsen ska också verka för att uppfylla de mål som anges i förordningen om statsbidrag till folkbildningen.

I regionplanen för år 2025 beslutade regionfullmäktige om sju mål. Fem av dessa mål berörde folkhögskolestyrelsen. Fullmäktige riktade också tre uppdrag till folkhögskolestyrelsen om att ta fram konsekvensunderlag och förslag på åtgärder för att minska personalkostnaden, stärka ledning och styrning genom identifierade delaktiviteter samt minska tjänsteresor med 15 procent jämfört med 2023.

Iakttagelser i 2024 års granskning

Resultat

Folkhögskolestyrelsen uppfyllde fyra av sina delmål och två delmål var delvis uppfyllda. Styrelsen hade ett underskott på 3,2 miljoner kronor. En del av underskottet var planerat och skulle finansieras av det egna kapitalet då folkhögskolorna fram till år 2024 haft möjlighet att spara överskott mellan åren. Räknar man bort det sparade kapitalet var underskottet 1,3 miljoner kronor, vilket innebär en budgetavvikelse på 9 procent. Mot bakgrund av det ekonomiska resultatet bedömde revisorerna att folkhögskolestyrelsen inte hade tillräckliga resultat.

Styrning och kontroll

Det ekonomiska underskottet gjorde att revisorerna även bedömde att folkhögskolestyrelsen under år 2024 endast delvis hade en tillräcklig styrning och kontroll över sitt ansvarsområde. Styrelsen hade använt sitt sparade kapital men hade trots tillskottet av sparat kapital ändå ett underskott mot budget. Detta gjorde att revisorerna bedömde att styrelsen inte hade säkerställt god ekonomisk hushållning. Positivt var att styrelsen var aktiv och gav uppdrag till förvaltningschefen att ta fram åtgärder för att ställa om ekonomin.

Styrelsen kunde också fortsätta utveckla sin målstyrning. De brister i målstyrningen som revisorerna identifierade år 2023 kvarstod.

Folkhögskolestyrelsen höll sig löpande informerad om verksamhet och ekonomi. Folkhögskolestyrelsen beslutade i hög grad om grundläggande styrdokument för år 2024.

Rekommendationer

- Fortsätt att utveckla målstyrningen. Det innebär bland annat att styrelsen i delårsrapporten per augusti ska göra en prognos för delmålens måluppfyllelse vid årets slut. En prognos förutsätter att mätningar av indikatorerna är genomförda.
- Säkerställ att tillräckliga åtgärder vidtas för att klara ekonomin.

Folkhögskolestyrelsens yttrande över 2024 års granskning

Styrelsen delade revisorernas bedömning av vikten av en stärkt målstyrning och skulle fortsätta utveckla arbetet i enlighet med de lämnade rekommendationerna. En prognos av delmålens måluppfyllelse skulle redovisas i samband med delårsrapporteringen per augusti 2025, i de fall indikatorbaserade mätningar hade genomförts.

Styrelsen uppgav att de arbetar långsiktigt för att kvalitetssäkra verksamheterna genom uppföljningsverktygen ORS/FPL (Feedback pedagogiskt ledarskap) samt den nationella kvalitetsenkäten.

Styrelsen framhöll att föregående års underskott var planerat och överenskommet med Region Västerbotten för att använda folkhögskolans kvarvarande egna kapital, som bestod av ackumulerat statligt stöd. Från och med 2025 fanns inget eget kapital kvar.

Styrelsen övervägde att ansöka om en formell sammanslagning av de två folkhögskolorna för att bli en skola hos Folkbildningsrådet och samla Region Västerbottens basenheter. Syftet var att långsiktigt säkra en hållbar ekonomi, bedriva verksamheten inom givna ramar samt stärka robusthet, effektivitet, kvalitet och arbetsmiljö genom minskad organisatorisk sårbarhet.

3. Granskningens genomförande

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge underlag till revisorerna för deras ansvarsprövning av folkhögskolestyrelsen. För detta har följande revisionsfrågor besvarats:

1. Har folkhögskolestyrelsen tillräckliga resultat?
2. Har folkhögskolestyrelsen haft en tillräcklig styrning och uppföljning mot mål och budget?
3. Har folkhögskolestyrelsen en tillräcklig styrning och kontroll över sitt ansvarsområde?
4. Har folkhögskolestyrelsen agerat tillräckligt med anledning av rekommendationerna i föregående års granskning?

Granskningen omfattar inte om folkhögskolestyrelsen säkerställt att räkenskaperna är rättvisande. Denna del granskas i samband med regionens delårs- och årsredovisning och redovisas i separata rapporter.

Revisionskriterier

För att bedöma folkhögskolestyrelsens ansvarsutövande har vi utgått från revisionskriterium. Våra bedömningar i denna granskning har utgått från:

- Kommunallagen (2017:725) 6 kap. 6, 37–41 §§ samt 7 kap. 5–8 §§
- Fullmäktiges reglemente för folkhögskolestyrelsen
- Fullmäktiges reglemente för intern kontroll
- Övriga uppdrag, mål eller direktiv från fullmäktige till styrelsen
- Regionstyrelsens anvisningar

Revisionskontorets metoder

Den grundläggande granskningen av folkhögskolestyrelsen är översiktlig. Granskningen har genomförts av sakkunniga på revisionskontoret. Olov Andersson har varit projektledare. Ingrid Lindberg har varit kvalitetssäkrare.

Revisionsfrågorna har brutits ned till delfrågor för att systematiskt analysera och bedöma folkhögskolestyrelsen ansvarstagande. Granskningen är genomförd med stöd av revisionskontorets granskningsprogram för grundläggande granskning av nämnd. Granskningsprogrammet innefattar granskning av folkhögskolestyrelsens verksamhetsplan, protokoll, delårsrapporter, årsrapport, ekonomistyrning, följsamhet till fullmäktiges reglemente för intern kontroll, följsamhet till regler och rutiner etc. Dessutom har vi följt upp tidigare års granskning och summerat iakttagelser från fördjupade granskningar som genomförts inom folkhögskolestyrelsen ansvarsområde under året.

Stickprov av resor

Vi har genomfört ett stickprov på resefakturer som bokförts i regionens ekonomisystem mellan 1 januari och 1 september 2025.

Stickprovet för resefakturer avgränsades till konto 6811 där resor med buss, tåg, flyg och taxi redovisas. För perioden fanns totalt 27 resefakturer bokförda på kontot. Syftet med stickprovet var att kontrollera om resefakturer inom folkhögskolestyrelsens förvaltning hanterats enligt regionens riktlinje för möten och tjänsteresor, regionens attestreglemente samt att resorna administrerats enligt regionens kontoplan. Stickprovet bestod av samtliga 27 verifikat.

Rapporten är kvalitetssäkrad

Rapporten har kvalitetssäkrats internt genom att den granskats av sakkunnig på revisionskontoret. Alla som blivit intervjuade i granskningen har fått möjlighet att lämna synpunkter på rapportens innehåll.

Rapportens upplägg och innehåll

Granskningens resultat är uppdelat i tre kapitel. Redovisningen av resultatet utgår från revisionsfrågorna. I kapitel 4 redovisas svar på revisionsfråga 1, i kapitel 5 revisionsfråga 2 och i kapitel 6 revisionsfråga 3. I granskningen har vi också följt upp rekommendationerna som revisorerna lämnade till styrelsen i förra årets granskning. Redovisningen av uppföljningen finns i kapitel 7. Rapporten avslutas med våra samlade bedömningar.

4. Folkhögskolestyrelsens resultat år 2025

Ekonomiskt resultat

Under år 2025 fick folkhögskolestyrelsen ekonomiska rapporter i samband med sina sammanträden.

Resultat per månad	Avvikelse mot budget
April	725 000 kronor
Augusti	- 53 000 kronor
December	438 000 kronor

Källa: Delårs- och årsrapporter till folkhögskolestyrelsen år 2025

I samband med delårsrapporten per april 2025 hade folkhögskolestyrelsen ett överskott på 725 000 kronor. Vid delårsrapporten per augusti 2025 hade styrelsen ett underskott på 53 000 kronor. Styrelsen bedömde att det skulle bli ett underskott vid årets slut på 250–500 000 kronor. Förklaringen till prognos om underskott berodde främst på grund av ett vite som tilldelats Storumans folkhögskola på 350 000 kronor. Andra anledningar var utköp av personal och personal som inte avslutats i enlighet med plan. Folkhögskolestyrelsens ekonomiska resultat vid årets slut var ett överskott på 438 000 kronor. Överskottet beror främst på att intäkter från projekt samt statsbidrag blev högre än förväntat.

Resultat för verksamhet

Nedan återger vi hur folkhögskolestyrelsen bedömts sina verksamhetsmål i delårsrapport och årsrapport för år 2025.

Fullmäktiges mål	Folkhögskolestyrelsens mål	Delårsrapport per augusti. Prognos för året.	Årsrapport
Goda levnadsvillkor	Västerbottens folkhögskola vill bidra till ett samhälle där du respekteras för den du är. Där du tillåts att växa och ta plats. Därför lovar vi att aldrig vara tysta. Vi utmanar fördomar, normer och invanda mönster. Vi lyssnar och vi agerar. Vi skapar framtid.	Mål kommer delvis uppfyllas	Mål kommer helt uppfyllas
Ett attraktivt och hållbart Västerbotten	Västerbottens folkhögskola bidrar till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet. Vi ska stå upp för demokrati och vi tror på tillit och samexistens. Därför slåss vi för att var och en ska förstå sitt värde och andras värde och få uttrycka den de är. Och den de vill bli.	Mål kommer delvis uppfyllas	Mål kommer delvis uppfyllas
Goda arbetsplatser och attraktiva arbetsgivare	Västerbottens folkhögskola framtidssäkrar verksamheterna genom att utveckla tillitsbaserad styrning och ledarskap, en lärande organisation och digitalisering. Ett fundament i detta arbete är en aktiv feedbackkultur i praktiken.	Mål kommer helt uppfyllas	Mål kommer helt uppfyllas
	Västerbottens folkhögskola fortsätter utveckla och fördjupa samarbetet mellan Vindelns och Storumans folkhögskolor. Det är mer innovativt och kostnadseffektivt att samverka runt gemensamma funktioner som kommunikation, studerandehälsa, ledarskap, lärande och ekonomi. Detta arbete bygger en bas för en långsiktigt hållbar ekonomi med upprätthållen kvalitet på utbildningarna.	Mål kommer helt uppfyllas	
Mål 6. En hållbar miljö- och klimatregion	Västerbottens folkhögskola fortsätter digitaliseringsprocessen och strävar efter ökad flexibilitet genom att	Mål kommer helt uppfyllas	Mål kommer helt uppfyllas

Fullmäktiges mål	Folkhögskolestyrelsens mål	Delårsrapport per augusti. Prognos för året.	Årsrapport
	minska trösklarna mellan den fysiska och den virtuella verkligheten till exempel vad gäller mötesplatser.		
Mål 7. Stärkt forskning, utbildning och innovation	Västerbottens folkhögskola skapar framtid genom kunskap som utvecklar bildade människor. Genom bildning vidgas referensramar och gränsen för det som begränsar flyttas längre och längre bort. På det sättet ökar självförtroendet och möjligheterna att ta makten över sitt eget liv.	Mål kommer helt uppfyllas	Mål kommer helt uppfyllas

Källa: Folkhögskolestyrelsens delårsrapport och årsrapport 2025

5. Folkhögskolestyrelsens styrning och uppföljning mot mål och budget

Folkhögskolestyrelsens ekonomistyrning

I följande avsnitt redogör vi för folkhögskolestyrelsens agerande i samband med budget och ekonomiska rapporter under år 2025.

Fullmäktige anvisade 12,2 miljoner kronor till folkhögskolestyrelsens verksamheter för år 2025. Det var en minskning med 1,4 miljoner kronor jämfört med år 2024. Folkhögskolestyrelsen fördelade cirka 0,4 miljoner kronor till styrelsen, 6,6 miljoner kronor till Vindelns folkhögskola och 5,2 miljoner kronor till Storumans folkhögskola. Budgeten utgjorde drygt 25 procent av folkhögskolornas budgeterade intäkter. Största delen av skolornas intäkter utgörs av statsbidrag från folkbildningsrådet. Folkhögskolestyrelsens totala budget för år 2025 var 49,9 miljoner kronor.

Folkhögskolestyrelsen bedömde att det fanns utmaningar

I återkoppling på planeringsförutsättningar för år 2025 bedömde folkhögskolestyrelsen att det var utmanande att upprätthålla standarden då resurser urholkas och nivån på statsbidrag var osäker. För att uppnå en hållbar ekonomi uppgav styrelsen att den arbetade aktivt med omställning och långsiktig hållbarhet.

I underlaget uppgav styrelsen att det var tre områden som styrelsen planerade att fortsätta fokusera på; digitalisering, en lärande organisation samt tillitsbaserat ledarskap och styrning.

Av styrelsens verksamhetsplan framgår att ekonom och rektorer skulle fortsätta med täta ekonomiuppföljningar under år 2025.

Styrelsen var aktiv under året

Styrelsen fick vid sina sammanträden löpande ekonomisk information från förvaltningen.

I delårsrapport per april fick styrelsen information om avvikelser gällande personalkostnader, då det tillkommit kostnader i form av utbetalning av inestående semester till avslutad personal samt kostnader för övertid. Åtgärd för att komma till rätta med avvikelsen var att följa upp personalkostnader tillsammans med ekonom och rektorer för att se var besparingar kunde göras som skulle täcka kostnaderna. Styrelsen beslutade att godkänna delårsrapporten.

I delårsrapport per augusti fick styrelsen återigen information om avvikelse gällande personalkostnader. Avvikelsen bestod av utköp av personal och personal som inte avslutats enligt plan. Åtgärd för att komma till rätta med avvikelsen var att följa upp personalkostnader. Styrelsen fick även information om avvikelse gällande ett ej budgeterat vite samt två större felkonterade fakturor. Åtgärd var att kontera om de felkonterade fakturorna. Styrelsen beslutade att godkänna delårsrapporten.

I oktober gav styrelsen i uppdrag åt förvaltningen att ta fram ett förslag för att harmonisera kostnader för kurser inom Västerbottens folkhögskola. Syftet var att säkerställa långsiktig ekonomisk hållbarhet. Uppdraget återrapporterades i december.

I december beslutade styrelsen att ansöka om sammanslagning av Vindelns och Storumans folkhögskolor. Styrelsen har beskrivit att sammanslagningen är en del i att på lång sikt bland annat säkra en hållbar ekonomi och bedriva verksamhet inom givna ramar.

Styrelsen redovisar i årsrapport att ekonom under året haft löpande uppföljning med rektorer för att gå igenom intäkter och kostnader. Utifrån underlaget har verksamhetschef och rektorer tagit fram åtgärder till styrelsen för att upprätthålla en god ekonomi.

Vår kommentar

Folkhögskolestyrelsen var aktiv i den ekonomiska styrningen och uppföljningen under år 2025 och lämnade uppdrag att ta fram åtgärder för att förbättra ekonomin. Styrelsen beslutade även att ansöka om sammanslagning av Vindelns och Storumans folkhögskola vilket kan säkra hållbar ekonomi på lång sikt. Vid årets slut hade folkhögskolestyrelsen ett överskott. Styrelsen behöver fortsätta att noggrant följa den ekonomiska utvecklingen och vidta åtgärder vid behov.

Folkhögskolestyrelsens målstyrning

Folkhögskolestyrelsens verksamhetsplan

Folkhögskolestyrelsens verksamhetsplan för år 2025 utgick från fullmäktiges mål och målen i förordningen om statsbidrag till folkbildningen. Styrelsen beslutade om sex delmål för att följa upp de fem mål fullmäktige riktat till folkhögskolestyrelsen. Vissa av delmålen är en kombination av mål och visioner. Ett exempel är målet: *"Västerbottens folkhögskola vill bidra till ett samhälle där du respekteras för den du är. Där du tillåts att växa och ta plats. Därför lovar vi att aldrig vara tysta. Vi utmanar fördomar, normer och invanda mönster. Vi lyssnar och vi agerar. Vi skapar framtid."*

För att följa upp delmålen hade styrelsen beslutat om 17 indikatorer. Samtliga indikatorer var mätbara och hade målvärden för år 2025. Enligt verksamhetsplanen skulle två indikatorer följas upp halvårsvis och resterande indikatorer skulle följas upp i årsrapporten. I verksamhetsplanen hade folkhögskolestyrelsen definierat att ett mål ska anses uppnått om 75 procent av indikatorerna har uppnåtts.

Ett delmål bedömer vi är inte relevant utifrån fullmäktiges mål. För fullmäktiges mål om en *"hållbar miljö och klimatregion"* har styrelsen tagit fram ett mål att *"Västerbottens folkhögskola fortsätter digitaliseringsprocessen och strävar efter ökad flexibilitet genom att minska trösklarna mellan den fysiska och den virtuella verkligheten till exempel vad gäller mötesplatser."* Till styrelsens mål finns två indikatorer som handlar om att öka andelen räddad mat och att öka andelen hållbarhetsmärkta produkter i köken. Indikatorerna är relevanta för fullmäktiges mål men är inte relevanta utifrån styrelsens delmål.

Fullmäktiges riktade uppdrag

Folkhögskolestyrelsen beskrev inte i verksamhetsplanen hur de riktade uppdragen skulle uppnås.

Vår kommentar

Vår bedömning är att folkhögskolestyrelsen behöver utveckla sin målstyrning. Vissa av styrelsens mål är mer i form av visioner och strategiska inriktningar än tydliga och mätbara mål som går att följa upp. Styrelsen bör säkerställa att styrelsens mål är relevanta utifrån fullmäktiges mål. Styrelsen bör även beskriva hur riktade uppdrag från fullmäktige ska uppnås.

Folkhögskolestyrelsens uppföljning av verksamhetsmål

Delårsrapporten per augusti 2025

Folkhögskolestyrelsen har beslutat om en delårsrapport per augusti 2025. Styrelsen följde upp samtliga sex mål. Styrelsen bedömde att fyra av delmålen skulle nå helt och två delvis. Enligt verksamhetsplanen skulle två indikatorer följas upp i delårsrapporten. I delårsrapporten följde styrelsen upp sju indikatorer. Styrelsen bedömde att fyra indikatorer var uppfyllda och att tre indikatorer inte var uppfyllda. Resterande 10 indikatorer saknade bedömning då de skulle följas upp årsvis. Även om indikatorer saknade bedömning så beskrev styrelsen status för indikatorerna i analysen. Styrelsen bedömde att 12 av 17 indikatorer kunde vara uppfyllda vid årets slut.

Årsrapporten

I årsrapporten gör styrelsen den samlade bedömningen att den hade uppnått större delen av sina mål. Styrelsen bedömde att fem delmål uppfylldes helt och ett delmål uppfylldes delvis. Ett mål bedöms uppfyllt fast en indikator är grön och en indikator är gul. Enligt styrelsens verksamhetsplan bedöms mål uppnådda om 75 procent av indikatorerna är uppfyllda. I styrelsens årsrapport framgår att för delmål görs en helhetsbedömning av måluppfyllelse. Styrelsen kommenterar inte varför målet bedöms uppfyllt även om en av två indikatorer inte bedöms uppfyllt.

Av målens indikatorer var totalt tolv indikatorer uppfyllda, tre delvis uppfyllda och en inte uppfyllt. En indikator "öka andelen räddad mat" följdes inte upp i årsrapporten och styrelsen kommenterade inte anledningen till det.

I årsrapporten kommenterar styrelsen orsakerna till avvikelser för de indikatorer som inte var uppnådda. Av kommentarerna kan man utläsa att styrelsen bedömde att avvikelserna främst berodde på faktorer som styrelsen inte kunde påverka. Styrelsen beskrev inte planerade eller vidtagna åtgärder.

Fullmäktiges riktade uppdrag till folkhögskolestyrelsen

Fullmäktige riktade i regionplanen tre uppdrag till folkhögskolestyrelsen. De tre riktade uppdragen till styrelsen följdes upp vid delårsrapport per april och augusti samt i årsrapporten. Prognosen vid delårsrapport per augusti var att styrelsen skulle uppnå två av de riktade uppdragen under året. För ett riktat uppdrag gav styrelsen ingen prognos men angav att uppdraget var pågående. Styrelsen bedömde i sin årsrapport att de riktade uppdragen hade uppnåtts.

I årsrapport redovisar styrelsen besparingar kopplat till de riktade uppdragen från fullmäktige vad gäller att minska personalkostnader och att minska kostnader för tjänsteresor. Styrelsen har bland annat minskat bemanning genom att inte ersätta personal som slutat. Styrelsen har även ansökt om att slå samman folkhögskolorna för förbättrat samarbete och effektivisering särskilt inom administrativa funktioner.

För att minska kostnader för tjänsteresor har styrelsen och dess förvaltning jobbat digitalt i större utsträckning, prioriterat buss och tåg samt samåkt.

Vår kommentar

Styrelsen har följt upp mål och riktade uppdrag i delårsrapport och årsrapport. Styrelsen bör i årsrapport kommentera måluppfyllelse så att det går att förstå vad styrelsen grundat sina bedömningar på för respektive mål. Om en indikator utgår bör styrelsen kommentera detta. Styrelsen bör även beskriva planerade eller vidtagna åtgärder för avvikelser.

6. Folkhögskolestyrelsens styrning och kontroll över sitt ansvarsområde

Folkhögskolestyrelsens protokoll och sammanträden

Folkhögskolestyrelsen har under år 2025 haft fem protokollförda sammanträden. Under året fick styrelsen information om bland annat ekonomi, verksamhet, personal, administration, utbildningar, information om verksamhet och organisation vid Vindelns och Storumans folkhögskolor. Styrelsen fick även lägesuppdateringar och information om sammanslagningen av folkhögskolorna.

Vår kommentar

Av protokollen går det att följa folkhögskolestyrelsens mål, uppdrag och beslutsunderlag. Styrelsen höll sig löpande informerad om styrelsens verksamhet.

Folkhögskolestyrelsens kontroll över beslut

Folkhögskolestyrelsen har beslutat om en delegationsordning. Av protokoll i mars 2025 framgår att delegerade beslut återanmälades till styrelsen i form av en sammanställning. Sammanställningen visade vad delegationsbeslutet rörde och med vilken befogenhet beslut fattats. Besluten är spårbara via diarienummer. I protokoll från september 2025 framgår att delegationsbeslut ska framgå av en förteckning.

Förteckningen finns inte diarieförd (FHS 13-2025). Av övriga sammanträden under år 2025 framgår att inga delegationsbeslut har anmälts.

Grundläggande styrdokument

Av tabellen nedan framgår att folkhögskolestyrelsen i hög grad beslutade om grundläggande styrdokument.

Styrdokument	Beslut	Vår kommentar
Återkoppling på planeringsföresättningar	Ja	2024-09-12, § 31 (FHS 82-2024)
Verksamhetsplan för år 2025	Ja	2024-12-13, § 41 (FHS 104-2024)
Budget för år 2025	Ja	2024-12-13, § 41 (FHS 104-2024)
Internkontrollplan för år 2025	Ja	2025-03-12, § 7 (FHS 8-2025)
Delegationsordning	Ja	2020-09-25, § 44 (FHS 10-2020)
Rutin för att anmäla delegationsbeslut till folkhögskolestyrelsen	Ja	2019-05-08, § 23
Dokumenthanteringsplan	Ja	2020-02-21, § 7 (FHS 12-2020)
Riktlinje för ärendeberedning inom folkhögskolestyrelsens ansvarområde	Ja	2022-04-07, § 27 (FHS 29-2022)
Delårsrapport per augusti 2025	Ja	2025-09-18, § 31 (FHS 70-2025)
Årsrapport för år 2025	Ja	2025-03-12, § 6 (FHS 7-2025)

Folkhögskolestyrelsens arbete med intern kontroll

Syftet med den interna kontrollen är att säkra en effektiv förvaltning och att undvika att det begås allvarliga fel. En god intern kontroll ska bidra till en ändamålsenlig verksamhet som bedrivs effektivt och säkert. Vi har granskat folkhögskolestyrelsens följsamhet till fullmäktiges reglemente för intern kontroll. I tabellen nedan sammanställs våra iakttagelser.

Revisionsfråga	Bedömning	Vår kommentar
Riskanalys och internkontrollplan		
1. Har folkhögskolestyrelsen säkerställt att det finns dokumenterade riskbedömningar?	Ja	Styrelsen har säkerställt att det finns riskbedömningar i internkontrollplanen.
2. Har folkhögskolestyrelsen beslutat om en internkontrollplan?	Ja	Folkhögskolestyrelsen beslutade om en internkontrollplan för år 2025 i mars 2025. Enligt regionstyrelsens riktlinjer ska internkontrollplan beslutas senast i februari.
3. Har folkhögskolestyrelsen säkerställt att internkontrollplanen är ändamålsenlig?	Delvis	Internkontrollplanen innehöll tolv risker som skulle kontrolleras. Det framgick inte tydligt hur kontrollerna skulle genomföras eller i vilken omfattning. Det finns även kontroller i internkontrollplanen som med fördel kan följas genom löpande uppföljning, exempelvis kontroll av lärartäthet.
Uppföljning		

4. Har folkhögskolestyrelsen följt upp arbetet med intern kontroll?	Ja	Folkhögskolestyrelsen har följt upp internkontrollplanen i mars 2026.
5. Har folkhögskolestyrelsen säkerställt att kontrollerna i internkontrollplanen är genomförda med tillräcklig kvalitet?	Delvis	En kontroll skulle kontrolleras halvårsvis men kontroll är genomförd vid slutet på året. För någon kontroll saknas beskrivning av hur kontrollen är genomförd. En kontroll har ett litet stickprov och det framgår inte hur stor andel av totalen stickprovet utgör.
6. Har folkhögskolestyrelsen bedömt resultatet av uppföljningen av intern kontroll?	Ja	Folkhögskolestyrelsen bedömde att den interna kontrollen var acceptabel.
7. Har folkhögskolestyrelsen beslutat om tillräckliga åtgärder i händelse av att den interna kontrollen visat på brister?	Ja	Vår bedömning är att de åtgärder som föreslås i uppföljningen är tillräckliga.

Vår kommentar

Vår bedömning är att det finns vissa brister i internkontrollarbetet. Det framgick bland annat inte av internkontrollplanen hur kontrollerna skulle genomföras. Styrelsen kan utveckla internkontrollplanen samt uppföljningen.

Följsamhet till regler och rutiner

Stickprov av resefakturer

Vi har tagit ett stickprov av 27 resefakturer och undersökt om fakturorna hanterats enligt regionens regler och riktlinjer. Vår kontroll visar att:

- 13 fakturer, motsvarande 48 procent, hade betalats efter förfallodatum. Fem av dessa var betalda senast en vecka från förfallodatum medan övriga betalades inom 2 månader från förfallodatum.
- För sex fakturer, motsvarande 22 procent, framgick inte resans syfte och sex fakturer saknade uppgift om resenär. Majoriteten av de fakturer som inte angett resenär handlade om resor med länstrafik.
- 22 av resorna, motsvarande 81 procent, var beställda med regionens upphandlade resebyrå eller avsåg länstrafik. Fem resor hade inte beställts via upphandlad resebyrå. Det gällde en taxiresa samt fyra fakturer som avsåg klassresor och logi.
- Samtliga fakturer var attesterade enligt riktlinje.

Vår kommentar

Stickprovet visar att folkhögskolestyrelsen kan förbättra följsamheten till regionens riktlinjer för hantering av resefakturer, framför allt vad gäller att betala fakturer i tid.

7. Uppföljning av rekommendationer år 2024

I tabellen nedan har vi sammanställt i vilken grad folkhögskolestyrelsen vidtog tillräckliga åtgärder med anledning av rekommendationer i 2024 års granskning.

Rekommendationer 2024 års granskning	Tillräckliga åtgärder	Vår kommentar
Fortsätt att utveckla målstyrningen. Det innebär bland annat att styrelsen i delårsrapporten per augusti ska göra en prognos för delmålens måluppfyllelse vid årets slut. En prognos förutsätter att mätningar av indikatorerna är genomförda.	Delvis	Styrelsen gav i delårsrapport per augusti en prognos för måluppfyllelse baserat på indikatorerna. Styrelsen behöver dock fortfarande utveckla målstyrningen.
Säkerställ att tillräckliga åtgärder vidtas för att klara ekonomin.	Ja	Folkhögskolestyrelsen var aktiv i den ekonomiska styrningen och uppföljningen under år 2025 och lämnade uppdrag att ta fram åtgärder för att förbättra ekonomin. Vid årets slut hade folkhögskolestyrelsen ett överskott.

8. Svar på revisionsfrågor

Folkhögskolestyrelsen bedrev sin verksamhet inom beslutad budget och redovisade vid årets slut ett överskott på 438 000 kronor. Styrelsen bedömde att fem delmål uppfylldes helt och ett delvis. Vissa brister kvarstår inom målstyrningen och inom internkontrollarbetet. Vi bedömer att styrelsen i huvudsak hade en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll.

Revisionsfråga	Vår kommentar
Har folkhögskolestyrelsen tillräckliga resultat?	Ja. Fem delmål uppfylldes helt och ett delvis. Styrelsen redovisade ett överskott på 438 000 kronor. Styrelsen har genomfört riktade uppdrag från fullmäktige.
Har folkhögskolestyrelsen tillräcklig styrning och uppföljning mot mål och budget?	Delvis. Styrelsen har hållit budget och beslutat om åtgärder för att komma till rätta med underskott. Brister kvarstår inom målstyrningen.
Har folkhögskolestyrelsen en tillräcklig styrning och kontroll över sitt ansvarsområde?	Delvis. Styrelsen har beslutat om grundläggande styrdokument och löpande fått information om verksamheten. Brister kvarstår inom internkontrollarbetet.
Har folkhögskolestyrelsen agerat tillräckligt med anledning av rekommendationerna i föregående års granskning?	Delvis. Styrelsen har vidtagit åtgärder för att förbättra ekonomin men behöver fortfarande utveckla målstyrningen.

Rekommendationer

Vi rekommenderar folkhögskolestyrelsen att arbeta med följande områden:

- Fortsätt att utveckla målstyrningen och måluppföljningen
- Fortsätt att utveckla internkontrollarbetet

Umeå den 20 april

Olov Andersson
Sakkunnig

Revisionskontoret
Region Västerbotten